

Rosa acicularis

Foto: Peter Hellings

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Rosa acicularis* werd in 1820 gepubliceerd door de Engelse botanicus John Lindley. De geslachtsnaam *Rosa* is de klassieke Latijnse naam voor de roos. De soortaanduiding *acicularis* is afgeleid van het Latijnse woord *acicula*, wat 'kleine naald' betekent, en verwijst naar de dichte, fijne, naaldachtige stekels op de stengels, een van de kenmerkende eigenschappen van deze roos. De plant staat ook bekend als de 'naaldroos' of 'prikkelroos' (prickly wild rose).

Taxonomie

Rosa acicularis is een wilde rozensoort met een circumpolair verspreidingsgebied. De soort is genetisch variabel, met verschillende ploïdieniveaus (aantal chromosomen).

- Rijk: *Plantae*
- Orde: *Rosales*
- Familie: *Rosaceae*
- Geslacht: *Rosa*
- Soort: *R. acicularis*

Synoniemen

De soort heeft in de loop der tijd verschillende synoniemen gekend, waaronder namen die later als synoniemen van de ondersoorten werden beschouwd. Enkele heterotypische synoniemen van *Rosa acicularis* subsp. *acicularis* zijn onder andere: *Rosa acicularis* f. *alba* Nakai, *Rosa acicularis* var. *glandulosa* Liou, *Rosa acicularis* var. *glauca* Regel, en *Rosa acicularis* f. *rosea* Nakai. Homotypische synoniemen van de soort zijn niet direct beschikbaar, maar de naam is de geaccepteerde status volgens Kew.

Variëteiten en cultivars

Er zijn twee geaccepteerde ondersoorten (*subspecies*) van *Rosa acicularis*: *Rosa acicularis* subsp. *acicularis* (de typische ondersoort, met octoploïde genetica, voornamelijk in Eurazië) en *Rosa acicularis* subsp. *sayi* (Schwein.) W.H.Lewis (met tetraploïde of hexaploïde genetica, voornamelijk in Noord-Amerika). Door haar wilde karakter en verspreiding zijn er minder benoemde cultivars in de handel dan bij gekweekte rozen. Een bekende, zij het niet-cultivar, vorm is de roos die het bloemenembleem van Alberta is. Commercieel verkrijgbare cultivars, vaak hybriden met deze soort, zijn zeldzaam, maar de soort wordt vaak gebruikt in rozenkwekerijen voor winterhardheid. Een voorbeeld van een cultivar die soms met de soort wordt geassocieerd is de zeer winterharde, semi-dubbele roos '*Lac la Biche*', hoewel deze vaak wordt gecatalogiseerd als een *Rosa* hybride met sterke *R. acicularis* genen.

Familie

De plant behoort tot de familie *Rosaceae*, de rozenfamilie.

Hoogte

De hoogte van de struik varieert sterk, maar is meestal een middelgrote, bladverliezende struik. De plant bereikt doorgaans een hoogte van 0,3 tot 2,2 meter (1 tot 7 voet). Ze verspreidt zich vaak via worteluitlopers, waardoor dichte kolonies kunnen ontstaan.

Bloemkleur

De bloemen zijn over het algemeen enkelvoudig (vijf bloemblaadjes) en opvallend, met een heldere roze tot rozerode kleur. Ze hebben een opvallend geel centrum met meeldraden. Er komen ook zeldzamere vormen voor met witte bloemen (*Rosa acicularis* f. *alba*). De bloemdiameter is typisch 5 tot 7 cm.

Bladkleur

De bladeren zijn geveerd, met meestal vijf tot zeven (soms negen) elliptische deelblaadjes. De bladeren zijn dofgroen tot grijsgroen van kleur aan de bovenzijde en lichter en soms licht behaard aan de onderzijde. Ze krijgen een mooie rood-oranje herfstkleur.

Bloeiperiode

De roos is eenmaal bloeiend en de bloei vindt plaats in de late lente tot vroege zomer, doorgaans van mei tot juli. De geurende bloemen verschijnen meestal solitair, of in trossen van twee of drie aan de uiteinden van de zijtakken.

Standplaats

Rosa acicularis is een zeer tolerante roos die goed groeit in volle zon tot lichte schaduw. Ze gedijt op verschillende grondsoorten, van licht (zand) tot zwaar (klei), en verdraagt een neutrale tot licht zure of basische bodem, maar vereist een goed doorlatende grond. Ze wordt vaak aangetroffen op open plekken in bossen, langs waterkanten en op rotsachtige hellingen.

Herkomst

De roos heeft een uitzonderlijk breed, circumpolair, Holarctisch verspreidingsgebied in de noordelijke regio's van het noordelijk halfrond. Dit omvat Noord-Europa, Noord- en Centraal-Japan, Subarctisch Amerika, inclusief Alaska, en loopt in Noord-Amerika door tot in het noorden en westen van de centrale Verenigde Staten.

Soort gewas

Het is een bladverliezende, meerjarige houtige struik (*shrub*), die zich via worteluitlopers verspreidt en als wilde roos een robuust en langlevend gewas is.

Vermeerderingswijze

De plant kan gemakkelijk worden vermeerderd door zaad (uit de rozenbottels), hoewel zaaien kan leiden tot variatie vanwege hybridisatie. De meest gebruikelijke en betrouwbare methode is echter door het nemen van wortelstekken of door het verplanten van de uitlopers die de plant van nature produceert.

Klimaatzone

Rosa acicularis is extreem winterhard en wordt beschouwd als een van de meest koudebestendige rozensoorten ter wereld. Ze is geschikt voor USDA hardheidszones 1 tot 6. Dit betekent dat ze temperaturen kan verdragen tot wel -40°C.

Insecten

De bloemen van *Rosa acicularis* worden bestoven door verschillende insecten, waaronder bijen en hommels. De plant is ook de waardplant voor de larven van bepaalde insecten. Zo is de bladvlieg *Arge takanebara* in Japan gespecialiseerd in het voeden met de bladeren van deze soort.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:30089555-2>

https://en.wikipedia.org/wiki/Rosa_acicularis

<https://www.gardenia.net/plant/rosa-acicularis>

<https://landscapeplants.oregonstate.edu/plants/rosa-acicularis>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Rosa</i> (Latijn voor roos); <i>acicularis</i> (naaldachtig, verwijzend naar de stekels).
Taxonomie	<i>Rijk: Plantae, Orde: Rosales, Familie: Rosaceae, Geslacht: Rosa, Soort: R. acicularis</i>
Synoniemen	<i>Rosa acicularis</i> f. <i>alba</i> , <i>R. acicularis</i> var. <i>glandulosa</i> , <i>R. acicularis</i> f. <i>rosea</i> (als synoniemen van de ondersoorten).
Variëteiten en cultivars	subsp. <i>acicularis</i> , subsp. <i>sayi</i> . Cultivars zijn zeldzaam, maar de soort wordt gebruikt in hybriden (bijv. 'Lac la Biche' genen).
Familie	<i>Rosaceae</i> (Rozenfamilie)
Hoogte	0,3 tot 2,2 meter
Bloemkleur	Helder roze tot rozerood, met een geel centrum. Soms wit.
Bladkleur	Dofgroen tot grijsgroen, geveerd, met rood-oranje herfstkleur.
Bloeiperiode	Late lente tot vroege zomer (mei tot juli), eenmaal bloeiend.
Standplaats	Volle zon tot lichte schaduw, goed doorlatende grond.
Herkomst	Circumpolair, Holarctisch (Noord-Europa, Azië, Noord-Amerika).
Soort gewas	Bladverliezende, meerjarige houtige struik.
Vermeerderingswijze	Wortelstekken, uitlopers, zaad.
Klimaatzone	USDA zone 1 tot 6 (extreem winterhard).
Insecten	Bestuiving door insecten (bijen); waardplant voor bladvliegen (bijv. <i>Arge takanebara</i>).